

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit Vishvavidyalaya, Ramtek

Ramtek Office - Administrative Building, Mouda Road, Ramtek, Dist-Nagpur - 441106 (M.S.)
Waranga Office - 5th Floor, NIT Complex, Near Mor Bhavan, Sitabuldi, Nagpur – 440012 (M.S.)
Established on 18 September, 1997 - NAAC Accredited with A+ Grade

Program Curriculum (Syllabus)

Program Name:- **M.A. (Hindustani Music)**

Choice Based Credit System (CBCS Pattern) (NEP-2020)

Approved by the Academic Council Meeting Dt.21.06.2023, Vide Item no. 08

(AS 2023-2024 onwards)

1.	Name of the Program	M.A. (Hindustani Music)
2.	Name of the Faculty	Indian Religion, Philosophy, and Culture
3.	Name of the Board of Study	Performing Arts.
4.	Program Pattern (CBCS/Annual/)	CBCS
5.	Program Duration	Two Years
6.	Program Type (Master/Bachelor)	Masters
7.	Program Level (PG/ UG/ PG Diploma/ Diploma/ Certificate etc.	PG
8.	Evaluation system (Grade System) Yes/No	YES
9.	Follow credit System (Yes/No)	YES
10.	Program total credits	88
11.	Program total marks	2100
12.	Mode of Learning (Regular/ Distance learning)	Regular
13.	External Students (Yes/No)	Yes
14.	Medium of Instructions	Marathi / Hindi / English
15.	Medium of Examination	Marathi / Hindi / English
16.	Eligibility	Any Graduate
17.	Program Description	M.A.Music (Vardhishnu) (Vocal / Instrumental)
18.	Program Objectives	1) To create a strong research-oriented theoretical/practical foundation in consonance with recent advances in the discipline of Music.

		2) To enable students to take a creative and analytical approach to the program that combines conceptual repertoire, research practices, and excellence in performance whilst keeping in view this discipline's traditional values and modern trends. 3) To provide an opportunity to extend the knowledge based on practical and theoretical advancements so to have a healthy interaction at the International level.
19.	Program Outcome	1) Students can acquire excellence in the knowledge of Indian classical music which will be the foundation for research. 2) Develop interest in students to learn, listen & perform in music will help students for application of knowledge. 3) Application of knowledge benefit student to build their carrier education and research in music.
20.	Subject (under which subject the program is included in the Faculty as per the University Notification no. 131 dtd 11.03.2020)	Faculty for Indian Religion, Philosophy, and Religion 4. Lalitkala : Music (संगीत)
21.	Program Code	MAHM
22.	Program Abbreviation	MAM
23.	Internship duration	4 WEEKS

Year	Internal		Theory		Other		Total		Credits	Remarks
	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing		
First Year (Sem I & II)	220	88	880	352	-	-	1100	440	44	
Second Year (Sem III & IV)	200	80	800	320	-	-	1000	400	44	
Final Total	420	168	1680	672	-	-	2100	840	88	

Course Code	Course number & name	Teach ing hours per week	Lecture (L) /Tutorial (*T)/ Practical (*P) per week			Internal		Theory		Other		Subject Total		No. of Credits
						(Practical/ Diss. / Viva/ Oral/ Test/ Sessional etc.)						(in case of joint passing)		(if Credit System is applicable)
						A		B		C		A + B + C		
			L	T	P	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing	
Semester-I														
MAHM – I-01	History of Indian classical music -Part 1 (Theory)	45	45	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – I-02	Theory of Indian classical music - Part 1 (Theory)	45	45	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – I-03	Indian Classical Music	120	-	-	120	20	08	80	32	-	-	100	40	04

Course Code	Course number & name	Teaching hours per week	Lecture (L) /Tutorial (*T)/ Practical (*P) per week			Internal		Theory		Other		Subject Total		No. of Credits
						(Practical/ Diss. / Viva/ Oral/ Test/ Sessional etc.)						(in case of joint passing)		(if Credit System is applicable)
			A		B		C		A + B + C					
L	T	P	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing				
	(Practical) - Part 1 (Practical)													
MAHM – I-04	Hindustani classical music- Recital and Presentation of Raga - Part 1 (Practical)	120	-	-	120	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – I-05	Aesthetics of Indian classical music Dharma and Music	60	60		-	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – I-06	Research Methodology	60	60	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	04
Semester-II														
MAHM – II-01	History of Indian Classical music - Part 2 (Theory)	45	45	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – II-02	Introduction to Theory of Indian Classical music (Theory)	45	45	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – II-03	Hindustani classical music part 2 (Practical)	120	-	-	120	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – II-04	Hindustani classical music - Recital and Presentation of Raga- Part 2 (Practical)	120	-	-	120	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – II-05	Study of Sound – Acoustics ABHIVA ABHNGA	60	60	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – II-06	Internship	90	30	-	60	-	-	-	-	-	-	-	Grade	04
	Total of I & II Semesters	930	390	-	540	220	88	880	352	-	-	1100	440	44
Exit with PG Diploma in Hindustani Music														
Semester-III														
MAHM – III-01	Training / Teaching	45	45	-	-	20	07	80	32	-	-	100	40	03

Course Code	Course number & name	Teaching hours per week	Lecture (L) /Tutorial (*T)/ Practical (*P) per week			Internal		Theory		Other		Subject Total		No. of Credits
						(Practical/ Diss. / Viva/ Oral/ Test/ Sessional etc.)						(in case of joint passing)		(if Credit System is applicable)
						A		B		C		A + B + C		
			L	T	P	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing	Max	Passing	
	methodology of Indian Classical music (Theory)													
MAHM – III-02	Study of acoustics for an ideal auditorium (Theory)	45	45	-	-	20	07	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – III-03	Indian classical music - Part 3 (Practical)	120	-	-	120	20	07	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – III-04	Hindustani classical music - Recital and Presentation of Raga - Part 3 (Practical)	120	-	-	120	20	07	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – III-05	Carnatic Music World Music	60	60	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – III-06	Research Project to Major Subject	105	15	-	90	-	-	-	-	-	-	Grade	-	04
Semester-IV														
MAHM – IV-01	Role/Importance of Riyaz in Presentation of Music Recital (Theory)	45	45	-	-	20	07	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – IV-02	Indian classical music part 4 (Theory)	45	45	-	-	20	07	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – IV-03	Hindustani classical music- Recital and Presentation of Raga- Part 4 (Practical)	90	-	-	90	20	07	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – IV-04	History of Indian Classical music - part (Practical)	90	-	-	90	20	07	80	32	-	-	100	40	03
MAHM – IV-05	Critical Analysis of Music Methodology of Teaching in Music	60	60	-	-	20	08	80	32	-	-	100	40	04
MAHM – IV-06	DISSERTATION	150	30	-	120	-	-	-	-	-	-	Grade	-	06
	Total of Semester III-IV	975	345	-	630	200	80	800	320	-	-	1000	400	44
	Grand Total	1905	735	-	1170	420	168	1680	672	-	-	2100	840	88

Program Name: -

The performance of the learners shall be evaluated into two components. The learner's performance shall be assessed by Internal Assessment with xxx % marks in the first component by conducting the Semester End Examinations with xxx % marks in the second component. The allocation of marks for the Internal Assessment and Semester End Examinations are as shown below:-

a) Internal Assessment - xxx % for each course.

Sr.No.	Particulars	Marks
1	One periodical class test held in the given semester	5
2	Subject specific Term Work Module / Assessment modes - at least two....	10
3	Active participation in routine instructional deliveries (and in practical work, tutorial, field work etc as the case may be)	5
4	Overall conduct as a responsible learner, mannerism and articulation and exhibit of leadership qualities in organizing related academic activities.	5

Attach the **Syllabus in detail** here along with the **list of reference books** and **Paper pattern**
Note: Please mention the following details for each course of each semester

1. Course name
2. Course Mode
3. Course Type {a) **DSC-1, DSC-2, DSE** b) **Minor** c) **Generic/Open Elective Course** d) **Vocational and Skill enhancement Course (VSC)** e) **Ability Enhancement Course (AEC)** f) **Field Projects / Internship / Apprenticeship / Community Engagement and Services**
4. Course Credits
5. Course objectives
6. Course outcome
7. Course Prerequisites
8. Name of the Program after Exit
 - a) Certificate
 - b) Diploma
 - c) Degree
 - d) Honours
 - e) Research
 - f) P.G. Diploma
 - g) Post Graduation
9. Practical Batch is applicable will be of _____ no's of Students
10. _____ no's of students per tutorials

-----000-----

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-I

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीताचा इतिहास भाग-१ (गायन / स्वरवाद्य)
-THEORY

Bharatiya Shastriya Sangeetacha Itihas Bhag-1 (Gayan /
Swarvadya) THEORY

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory. (Core Course-1)

4. Course Credits: 03

5. Course objectives: स्वयंप्रेरणेसाठी भारतीय शास्त्रीय संगीताच्या इतिहास
अभ्यासने.

6. Course outcome: भारतीय संगीत परंपरा, घराणे, रियाजाचे महत्व. संगीत
प्रकार, प्राचीन गायकी, वृंदवादन यांचे ज्ञान होईल.

7. Course Prerequisites: संगीताच्या इतिहासाची पार्श्वभूमी अभ्यासलेली असावी.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project

Work: 20

I-प्रकरण पहिले: -

Marks-15

रियाज संकल्पनेतील कालनुरूप बदलाची स्थित्यंतरे

१. प्राचीन काळ

२. वेदिक काळ

३. पौराणिक काळ

४.आधुनिक काळ

II - प्रकरण दुसरे: -

Marks-10

गीत, गान, गांधर्व, मार्गसंगीत

III-प्रकरण तिसरे : -

Marks-15

प्राचीन प्रबंध गायन शैली स्वर, बिरूद, पद,तैनक, पाट, ताल.

IV-प्रकरण चवथे:-

Marks-10

भारतीय वृंदवादनाचा इतिहास (स्वरवाद्यांचा इतिहास)

V-प्रकरण पाचवे: -

Marks-10

वेदकाळ ते आधुनिक काळ शास्त्रीय संगीताच्या रियाजाचा इतिहास

VI-प्रकरण सहावे:-

Marks-

10

भारतीय संगीतातील घराणे परंपरेचा अभ्यास,घराण्याची आवश्यकता या संदर्भातील मत-मतांतरे.

- प्रमुख घराण्यांचा अभ्यास / स्वरवाद्यांतील घराण्यांचा अभ्यास
- १) किराणा घराणे २) जयपूर घराणे ३) ग्वाल्हेर घराणे ४) आग्रा घराणे

VII-प्रकरण सातवे:-

Marks-10

अभ्यासक्रमातील बडाख्यालचे नोटेशन लिहिणे (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-I

1. Course name: भारतीय संगीतशास्त्र भाग(स्वरवाद्य / गायन) १ - -THEORY

Bharatiya Sangeetshastra

Bhag-1 (Gayan / Swarvadya) THEORY

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Core Course -2

4. Course Credits: 03

5. Course objectives: संगीत कला अवगत होण्यासाठी संगीत शास्त्राचे ज्ञान करून देणे.

6. Course outcome: संगीतशास्त्रातील संकल्पना,श्रुती,स्वरलिपी,राग,ताल,बंदिश व स्वतःस्वरांचा अभ्यास होईल

7. Course Prerequisites: स्वर संगीताचा प्राथमिक अभ्यास असावा.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I-प्रकरण पहिले:-

Marks-

10

सा) ध्वनी, नाद, श्रुती, स्वर, संकल्पनांचा तुलनात्मक अभ्यास.

II-प्रकरण दुसरे:-

Marks-

10

रे) श्रुती- स्वर विभाजन (आधुनिक व प्राचीन मत).

III-प्रकरण तिसरे:-

Marks-15

ग) भारतीय संगीतातील स्वरलिपीचा इतिहास आणि तुलनात्मक विवेचन.
पाश्चात्य स्वरलिपीपद्धतीचे विस्तृत अध्ययन.

IV - प्रकरण चवथे: -

Marks-10

म)पेपर क्र. CC-1 मधील रागांगाचे विस्तृतअध्ययन म्हणजेच भैरव कल्याण,
काफी या रागांगाचा अभ्यास आणि त्यातील समप्रकृतीक रागांचा तुलनात्मक
अभ्यास रागा-भैरव , कल्याण, काफी.(गायन / स्वरवाद्य)

V - प्रकरण पाचवे: -

Marks-10

प)आड, कुआड, बिआडलयकारीचा अभ्यास व लिहिण्याचा
अभ्यास.अभ्यासक्रमातील ताल वरील लयकारीत लिहिण्याची क्षमता.

VI-प्रकरण सहावे:-

Marks-10

ध)बंदिशीची स्वनिर्मिती... नवीन बंदिश तयार करण्याची आणि स्वरलीपित
लिहिण्याचा अभ्यास. (गायन / स्वरवाद्य)

VII – प्रकरण सातवे:-

Marks-15

i) भारतीय स्वरसप्तकाचा विकास. (गायन / स्वरवाद्य)

ii)ग्राम, षड्ज मध्यम, गांधार तसेच त्यातील मूर्च्छनाच्या अभ्यास. (गायन /
स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-I

1. Course name : भारतीय शास्त्रीय संगीत / गायन) १-भाग (क्रियात्मक)
(स्वरवाद्य Practical Bharatiya Shastriya Sangeet- Kriyatmak
Bhag-1 (Gayan / Swarvadya) Practical

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Core Course -3

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: शास्त्रीय संगीत गायनाचा परिपाठ देणे.

6. Course outcome: रागांचे सविस्तर अध्ययन, अभ्यास, गायकी, उपशास्त्रीय संगीत ताल व लयकारी यांचे प्रात्यक्षिक ज्ञान होईल.

7. Course Prerequisites : स्वर, लय, ताल व राग यांची प्राथमिक माहिती व ज्ञान असावे.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I- प्रकरण पहिले:-

Marks- 15

१) सविस्तर अध्ययनासाठी राग.

सा) पूर्वी रे) रामकली. ग) जयजयवंती.

वरील प्रत्येक रागात एक बडाख्याल, एक छोटाख्याल शिकवणे आवश्यक प्रत्येक रागातील बडाख्याल वेगळ्या तालात शिकवावा. वरील रागाशी समप्रकृतिक रागांचा तुलनात्मक अभ्यास आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

II-प्रकरण दुसरे:-

15

Marks-

रागांगाचा अभ्यास.

सा) भैरव रे) कल्याण ग) काफी या रागांग असलेले किमान दोन रागांचा तुलनात्मक अभ्यास आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

III) प्रकरण तिसरे:-

Marks-05

धृपद गायकीचा अभ्यास, आतापर्यंत झालेल्याकुठल्याही रागात धृपद नोम-तोम आलापा सहित शिकविणे आवश्यक.

IV) प्रकरण चवथे:-

Marks-15

होरी, कजरी या उपशास्त्रीय संगीत प्रकारांचा अभ्यास. (गायन / स्वरवाद्य)

V) प्रकरण पाचवे: -

Marks- 15

तालांचा त्यांच्या वैशिष्ट्यांसह अभ्यास.

सा) दादरा रे) रूपक ग) झुमरा म) तिलवाडा

वरील तालांची दुप्पट तिप्पट चौपट हातावर टाळी देऊन म्हणणे आवश्यक.

VI) प्रकरण सहावे:-

Marks - 15

2 मे 3 (आडलय) लयकारी चा अभ्यास.

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-I

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत रागगायन आणि सादरीकरण (गायन / स्वरवाद्य) Practical. Bharatiya Shastriya Sangeet Rag-gayan aani Sadarikaran -1 (Gayan / Swarvadya) Practical
2. Course Mode: Regular
3. Course Type: Compulsory Core Course - 4
4. Course Credits: 04
5. Course objectives: शास्त्रीय संगीत गायनाचा परिपाठ देणे.
6. Course outcome: गायकी, उपशास्त्रीय संगीत, सुगम संगीत व भावगीत यांचे अध्ययन करून सादरीकरण करता येईल.
7. Course Prerequisites: रागांचे शास्त्र आणि प्रस्तुतीकरणातील परिणाम आणि त्याचे ज्ञान असावे.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I) प्रकरण पहिले: -
25

Marks-

राग गायकीचा अभ्यास-

सा) चंद्रकंस (रे) पुरिया कल्याण (ग) भैरव वरीलपैकी सर्व रागात बडाख्याल, छोटाख्याल, आलाप ताना सहित गाता येणे आवश्यक व एक राग संपूर्ण गायकीसह सादर करणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

II) प्रकरण दुसरे: -

Marks-

25

उपशास्त्रीय संगीतातील प्रकारांचा अभ्यास नाट्यसंगीत, होरी, कजरी यापैकी कुठलाही

एक प्रकार १० मिनिटे सादर करणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

III) प्रकरण तिसरे: -

Marks-25

सुगम संगीतातील भावगीत, भक्तिगीत, किंवा अभंग गायन.

IV) मंच प्रदर्शन:-

Marks-

25

शास्त्रीय संगीतातील वरीलपैकी एक राग-२० मिनिटे, उपशास्त्रीय प्रकार ५ मिनिटे, सुगमगीत प्रकार -५ मिनिटे असे ३० मिनिटे सादरीकरण करणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-I

1. Course name: संगीताचे सौंदर्यशास्त्र (गायन / स्वरवाद्य)

Sangeetache

Saundaryashastra (Gayan / Swarvadya)

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : ELECTIVE CORE – 1

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: कला आणि सौंदर्यशास्त्राच्या तत्त्वज्ञानाचा वैचारिक विकास.

6. Course outcome : सौंदर्यविषयक अभ्यासाची गंभीर समज असण्याची क्षमता.

7. Course Prerequisites: सौंदर्य शास्त्रातील घटकांचा प्राथमिक अभ्यास असावा.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I) प्रकरण पहिले: -

(Marks 15)

संगीताचे सौंदर्य शास्त्र. शब्द, स्वर, भाषेतील सौंदर्य.

II) प्रकरण दुसरे: -

(Marks 20)

शब्द, स्वर, भाव सौंदर्य.

III) प्रकरण तिसरे :-

(Marks 15)

स्वर आणि भावार्थ यातील सौंदर्य.

IV) प्रकरण चवथे:-

(Marks 15)

स्वरालंकार व अर्थालंकार- महत्व.

V) प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15)

सप्त स्वरातील सौंदर्य – आणि त्याचे घटक.

Project Work -

MARKS 20

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-I

1. Course name: धर्म आणि संगीत (गायन / स्वरवाद्य)

Dharma and

Sangeet(Gayan / Swarvadya)

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : ELECTIVE CORE – 2

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: : हिंदुस्थानी संगीताच्या ऐतिहासिक संदर्भाचा अभ्यास करणे आणि समकालीन संगीत सभ्यतेशी अनुचर कामगिरी व सराव या मध्ये त्याचा प्रभाव साधने.

6. Course outcome : कार्यप्रदर्शन सरावाची गंभीर समज असण्याची क्षमता विकसित करण्यासाठी आधुनिक काळात हिंदुस्थानी संगीताच्या विकासाचा संदर्भ.

7. Course Prerequisites: संगीत आणि धर्म ह्यांचा परस्पर संबंध व त्यातील घटकांचा प्राथमिक अभ्यास असावा.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I-प्रकरण पहिले:-

(Marks 15)

धर्म आणि संगीतातील स्थित्यंतरे.

II- प्रकरण दुसरे :-

(Marks 15)

बौद्ध धर्म आणि संगीत.

III- प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

जैन धर्म आणि संगीत.

IV- प्रकरण चवथे:-

(Marks 15)

हिंदू धर्म आणि संगीत.

V- प्रकरण पाचवे:-

(Marks 10) मुस्लीम धर्म आणि संगीत.

VI-प्रकरण सहावे :-

(Marks 10)

ईसाई धर्म आणि संगीत.

Project Work :-

(Marks 20)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-I

1. Course name: Research Methodology

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : Compulsory Course

4. Course Credits: 04

5. Course objectives:

- Develops better insight into topic.
- Provides Systematic structure.
- Enhance the Research Quality.
- Aids in decision making.
- Inculcate logical and systematic thinking.

6. Course outcome :

- Research perspective along with the practical insights
- Understanding of the relevance and importance of the research

7. Course Prerequisites: Basic Understanding and interest in Research.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

Unit 1 – Introduction to Research

[25 Marks]

- Meaning and definitions of research
- Aim and objectives of research
- Significance of research
- Types of research
- Research Approaches
- Research methods Vs. methodology
- criteria of good research
- important qualities of a good researcher
- Steps involved in research process

Unit 2- Research Methodology

[25 Marks]

- Selection of Research Problem,
- Review of previous research and Literature,
- Hypotheses and its types
- Data collection and Data analysis,
- Research out line, Synopsis, Abstract, Research Paper
- Thesis format

Unit 3 – Descriptive Statistics**[25 Marks]**

- Statistics in research
- Normal distribution and Frequency distribution
- Measures of central tendency, mean, median, mode
- Measures of dispersion, range, variance and standard deviation
- Graphical presentation of data– Bar graphs, Pie chart, line diagram, scatter plot
- Paired samples t test; Percentage change.

Unit 4 – Philosophical Research, Philosophical Research Institutes & Journals**[25 Marks]**

- Meaning and Nature of Philosophical research
- Need and scope of Research in the field of Philosophy
- Philosophic-literary research
- Prominent Institutes involved in the field of Philosophical research
- History and review of their research work
- Philosophical research journals, National and International

Recommended Readings:

1. Research Methodology, New bhartiya Book Corporation, New Delhi
2. Shodhapravidhi, D.K.Publishers Delhi
3. Shodhapravidhi Marathi, Nagpur Book Depot, Nagpur
4. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/simple-search>
5. Research Methodology, Author – Sharma Veerendra Prakash. Publisher- Jaipur. Panchashil Prakashan,2012.
6. Research Methodology, Author – Sharma Veerendra Prakash. Publisher- Jaipur. Panchashil Prakashan,2011.
7. Research Methodology, Author – Dr. Dipti P. Bhatt Publisher- New Delhi. A. P. H. Publisher Corporation 2011.
8. Research in Education ,Author-Soti Shivendra Chandra. Publisher- New Delhi. Atlantic Publisher & Distributors 2004.
9. Research Methodology Techniques and Trends , Author – Dr. Y. K. Singh Publisher- New Delhi, APH Publisher,2010.
10. Research Methodology, Author –Narula Sanjay, Publisher- New Delhi,Murari lal and Sons 2007.
11. Research in Education Author- Best Johan W., Publisher- New Delhi,2002.
12. Sanshodhan Samasya Author- Dolke Suresh , Publisher- Nagpur 1990.
13. Research Methodology P. Saravanel 200
14. Research Methodology R. Jayaprakash Reddy 2004
15. Research Methodology Dr. J. A. Khan 2007
16. Research Methodology Sudhir Sharma & Gautam Bansal 2009
17. Research Methodology R. Ranneerselvam 2009
18. Research Methodology Mujibul Hassan Siddiqui 2010
19. Research Methodology Dr. Vijay Upagade & Dr. Arvind Shende 2007
20. Research Methodology Dr. C. Rajendra Kumar 2011
21. Research Methodology Dr. N. K. Sharma 2010
22. Research Methodology N. K. Sahu 2013
23. Research Methodology Dr. T PADMA & K. P. C. RAO 2014

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीताचा इतिहास भाग-2 (गायन / स्वरवाद्य)-THEORY Bharatiya Shastriya Sangeetacha Itihas Bhag-2 (Gayan / Swarvadya) THEORY
2. Course Mode: Regular
3. Course Type : Compulsory Core Course -1
4. Course Credits: 03
5. Course objectives : मध्ययुगीन काळातील संगीताचा ऐतिहासिक दृष्टीकोन समजून घेणे..
6. Course outcome: रियाजाचे घटक, संगीताचा इतिहास व विकास, शिक्षण पद्धती व शास्त्रकारांचा परिचय होईल.
7. Course Prerequisites: संगीताच्या इतिहासातील स्थित्यंतरे यांची माहिती असावी.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I-प्रकरण पहिले: -

Marks-

15

सा)भारतीय शास्त्रीय संगीतातील ख्याल गायनात लागणारे रियाजाचे घटक.
(गायन / स्वरवाद्य)

II-प्रकरण दुसरे: -

Marks-

15

सा)भारतीय संगीताचा इतिहास व विकास (गायन / स्वरवाद्य), i)मध्ययुगीन काळ

III-प्रकरण तिसरे: -

Marks-15

धृपदगायन शैली इतिहास,विकास आणि सद्यस्थितीचा अभ्यास.

IV-प्रकरण चवथे :-

Marks-15

भारतीय संगीत शिक्षण पद्धतीचा इतिहास (प्राचीन ते आधुनिक) (गायन / स्वरवाद्य)

सद्यस्थितीचा आढावा.

V-प्रकरण पाचवे: -

Marks-20

भारतीयशास्त्रकारांचा परिचय - जयदेव, शारंगदेव, भरत, गोपालनायक, मातंगमुनी, पं.दामोदर

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M. A. Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: भारतीय संगीत शास्त्र परिचय (गायन / स्वरवाद्य)-
THEORY Bharatiya Sangeetshastra Parichya (Gayan / Swarvadya) THEORY
2. Course Mode: Regular
3. Course Type: Compulsory Core Course - 2
4. Course Credits: 03
5. Course objectives: संगीत कला अवगत होण्यासाठी संगीत शास्त्राचे ज्ञान करून देणे.
6. Course outcome: संकल्पनां, स्वरलिपीबद्ध करता येणे, वर्गीकरण, रियाजाच्या पद्धती व ध्वनी शास्त्र यांचे ज्ञान होईल.
7. Course Prerequisites: संगीतातील मूळ संकल्पनांचा परिचय व प्रारंभिक ज्ञान असावे.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I-प्रकरण पहिले: -

Marks-

15

शास्त्रीय संगीतातील संकल्पनांचा अभ्यास. (गायन / स्वरवाद्य)

नादस्थान , राग जाती ,ग्राम मूर्च्छना, जाती गायन अध्वदर्शक, मध्यम,परमेल प्रवेशक राग व संधीप्रकाशी राग.

II-प्रकरण दुसरे:-

Marks-

15

अभ्यासक्रमातील रागाच्या बंदिशी स्वरलिपीबद्ध करण्याचा अभ्यास.

(बडाख्याल,छोटाख्याल कोणत्याही एक) (गायन / स्वरवाद्य)

III-प्रकरण तिसरे:-

Marks-

10

तानांचा प्रस्तार किंवा नष्ट-उद्दिष्टक्रम. (गायन / स्वरवाद्य)

IV-प्रकरण चवथे:-

Marks-

10

थाट राग वर्गीकरण पद्धती . (गायन / स्वरवाद्य)

V-प्रकरण पाचवे: -

Marks-10

भारतीय शास्त्रीय संगीतात रियाजाची संकल्पना आणि रियाजाच्या पद्धती / शैली. (गायन / स्वरवाद्य)

VI-प्रकरण सहावे:-

Marks-10

ध्वनी शास्त्र (Acoustics) (गायन / स्वरवाद्य)

VII-प्रकरण सातवे:-

Marks-10

आदर्श सभाग्रहाचेध्वनीशास्त्र. (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत (क्रियात्मक) भाग-2 (गायन / स्वरवाद्य)-PRACTICAL

Bharatiya

Shastriya Sangeet- Kriyatmak Bhag-2 (Gayan / Swarvadya)
Practical

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Core Course – 3

4. Course Credits: 04

5. Course objectives : शास्त्रीय संगीत गायनाचा परिपाठ देणे.

6. Course outcome: रागांचा सविस्तर अभ्यास, भावगीत, अभंग, लोकगीत यांचा शुद्ध अभ्यास व तालाचे वैशिष्ट्य समजेल.

7. Course Prerequisites: स्वर, लय व ताल ह्यांच्या परस्पर संबंधाचा अभ्यास असावा.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I) प्रकरण पहिले:-

Marks-

15

सविस्तर अध्ययनासाठी राग- (गायन / स्वरवाद्य)

सा) कामोद रे) नट भैरव ग) ललत

वरील प्रत्येक रागात एक बडाख्याल, एक छोटाख्याल शिकवणे आवश्यक. प्रत्येक रागातील बडाख्याल वेगळ्या तालात शिकवावा. वरील रागाशी समप्रकृतिक रागांचा तुलनात्मक अभ्यास.

II) प्रकरण दुसरे:-

Marks-

15

रागांगाचा अभ्यास- (गायन / स्वरवाद्य)

सा) सारंग रे) मल्हार ग) नट

वरील रागांग असलेल्या किमान दोन रागांचा तुलनात्मक अभ्यास आवश्यक.

III) प्रकरण तिसरे:-

Marks-15

धृपद तसेच धमार गायकीचा अभ्यास. आतापर्यंत झालेल्या कुठल्याही रागात धृपद आणि धमार संपूर्ण गायकीसह येणे अपेक्षित .

IV) प्रकरण चवथे:-

Marks-15

भावगीत, अभंग, लोकगीत या गीतप्रकारांचा अभ्यास तसेच या गायकीचा / स्वरवाद्य सूक्ष्म अभ्यास.

V) प्रकरण पाचवे:-

Marks-10

खालील तालांचा त्यांच्या वैशिष्ट्यांसह अभ्यास- झपताल, सुलताल, आडा....वरील तालांची दुप्पट, तिप्पट, चौपट, हातावर टाळी देऊन म्हणणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

VI) प्रकरण सहावे:-

Marks-10

4 मे 5 (कुआड) लयकारी चा अभ्यास. (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत रागगायन आणि सादरीकरण – 2
(गायन / स्वरवाद्य)-PRACTIAL Bharatiya Shastriya Sangeet Rag-
gayan aani Sadarikaran-2 (Gayan/ Swarvadya)Practical
2. Course Mode: Regular
3. Course Type: Compulsory Core Course – 5
4. Course Credits: 04
5. Course objectives: विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांचा एक कलाकार म्हणून सन्मान करणे,
सोलो पफॉर्मस चे बारकावे व विश्लेषणाद्वारे अभिव्यक्तीचा संस्कार प्रदान करणे.
6. Course outcome: राग गायकी/ स्वरवाद्य वादन सुगम संगीतातील अभंग/अभिनव
अभंग, गझल गायन/ वादन यांचे मंच प्रदर्शन करता येईल.
7. Course Prerequisites: राग गायनातून / वादनातून सादरीकरणाचे ज्ञान/अभ्यास
असावा.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I) प्रकरण पहिले:- राग गायकीचा अभ्यास

Marks-20

सा) जोगकंस रे) मारुबिहाग ग) पूरिया धनश्री वरीलपैकी सर्व रागात
बडाख्याल, छोटाख्याल, आलाप ताना सहित गाता येणे आवश्यक व एक राग
संपूर्ण गायकीसह सादर करणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

II) प्रकरण दुसरे:-

Marks-

20

उपशास्त्रीय संगीतातील प्रकारांचा अभ्यास.

दादरा, झुला, चैती यापैकी कुठलाही एक गीतप्रकार १० मिनिटे सादर करणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

III) प्रकरण तिसरे:-

Marks-10

सुगम संगीतातील अभंग/अभिनव अभंग, गझल गायन / स्वरवाद्य

IV) प्रकरण चौथे:-

Marks-50

मंच प्रदर्शन:-

शास्त्रीय संगीतातील वरीलपैकी एक राग-२० मिनिटे, उपशास्त्रीय प्रकार ५ मिनिटे, सुगमगीत प्रकार -५ मिनिटे असे ३० मिनिटे सादरीकरण करणे आवश्यक. (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: ध्वनी शास्त्राचा अभ्यास (गायन / स्वरवाद्य)
Dhawani Shastracha
Abhyas (Gayan / Swarvadya)
 2. Course Mode: Regular
 3. Course Type : Compulsory Core Course – ELECTIVE COURSE –1
 4. Course Credits: 04
 5. Course objectives: ध्वनी लहरींचे उत्पादन आणि प्रसार यांचे ज्ञान मिळवणे.
 6. Course outcome : संगीताच्या श्रवणक्षमतेचे व्यावहारिक ज्ञान प्राप्त करण्याची क्षमता.
 7. Course Prerequisites: ध्वनी आणि संगीत ह्यांच्या परस्पर संबंधाचे ज्ञान असावे.
 8. Maximum Marks -100
Project Work: 20
Theory: 80
-

I- प्रकरण पहिले:-

(Marks 15)

ध्वनि शास्त्राचा अभ्यास (गायन / स्वरवाद्य)

- i) ध्वनि क्षेपकाचे महत्व
- ii) ध्वनि क्षेपकाचा उपयोग

II- प्रकरण दुसरे:-

(Marks 15)

ध्वनिची उत्पत्ती (गायन / स्वरवाद्य)

- i) वहन

ii)ग्रहण

III- प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

लहरींचे सविस्तर विवेचन (गायन / स्वरवाद्य)

i)लहरी प्रकार

ii)लहरींचे गुणधर्म

IV-प्रकरण चवथे:-

(Marks 10)

Harmony & Resonance (गायन / स्वरवाद्य)

V- प्रकरण पाचवे:-

(Marks 10)

स्वर संहती आणि स्वर संवाद (गायन / स्वरवाद्य)

VI-प्रकरण सहावे:-

(Marks 15)

स्टीरिओफोनिक ध्वनि मुद्रण , ध्वनि मुद्रण आणि पुनरुत्पादन. (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: अभिनव अभंग (गायन / स्वरवाद्य)
Abhinav Abhanga (Gayan / Swarvadya)
2. Course Mode: Regular
3. Course Type : Compulsory Core Course – ELECTIVE COURSE –2
4. Course Credits: 04
5. Course objectives: रागांवर आधारित अभंग रचना या अभिनव संकल्पनेचा परिचय.
6. Course outcome: संगीताचा अधिभौतिक , अध्यात्मिक व अधिदैविक पक्ष कळेल.
7. Course Prerequisites: डॉ.रा.प्र.पारनेरकर यांच्या साहित्याचा अल्प परिचय व अभंगांचे वैशिष्ट्ये याचा अभ्यास असावा.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I- प्रकरण पहिले:-

(Marks 10)

अभिनव अभंगाचे स्पष्टीकरण

II- प्रकरण दुसरे:-

(Marks 15)

राग संगीताचा अभिनव अभंगाशी परस्पर संबंध

III- प्रकरण तिसरे:-

(Marks 10)

अधिभौतिक खंडातील अभिनव अभंग आणि रागसंगीत

IV - प्रकरण चवथे:-

(Marks 15)

अधिदैविक खंडातील

अभिनव अभंग आणि रागसंगीत

V- प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15)

आध्यात्मिक खंडातील अभिनव अभंग आणि रागसंगीत

VI- प्रकरण सहावे:-

(Marks 15)

अभिनव अभंगातून आलेले राग संगीताचे अभिनवत्व

Project Work

(Marks 20)

अभिनव अभंग – डॉ.रा.प्र.पारनेरकर

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-II

1. Course name: Internship

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : Internship

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: First-Hand Experience of the field.

6. Course outcome: Practical knowledge and understanding of the field.

-
-
- Each student has to undergo a compulsory one-month internship at any organization or the organization suggested by the University department, conducting the academic activities:
 - The report has to be submitted along with the completion letter from an institution where the internship is being done for the final assessments.
-

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-III

1. Course name: भारतीय संगीत शिक्षा पद्धती. (गायन / स्वरवाद्य)-
THEORY

Bharatiya Sangeet Shiksha Padhati (Gayan / Swarvadya) THEORY

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : Compulsory Core Course – 1

4. Course Credits: 03

5. Course objectives: संगीत सिद्धांताकडे विश्लेषणात्मक दृष्टीकोन विकसित करणे.

6. Course outcome: रागांच्या सुक्ष्मातीसुक्ष्म गोष्टींचे विश्लेषण करण्याची आणि त्याचा गंभीर अभ्यास करण्याची क्षमता.

7. Course Prerequisites: संगीत शिक्षा पद्धतीचे वैविध्य त्यांचा अभ्यास

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I-प्रकरण पहिले:- (गायन / स्वरवाद्य)

Marks-10

रियाजातील मुलभूत घटकांचे विवेचन :-

१)स्वर

२)लय

३)ताल

४)सादरीकरण

II-प्रकरण दुसरे:-

Marks-10

निबद्ध आणि अनिबद्ध गानप्रकार.

III-प्रकरण तिसरे:-

Marks-10

जातिगायन पद्धती आणि लक्षणे.

IV-प्रकरण चौथे:-

Marks-15

भारतीय संगीतातील वीणा वाद्य प्रकार.

V-प्रकरण पाचवे:-

Marks-10

संगीत आणि समीक्षा सविस्तर अभ्यास.

VI-प्रकरण सहावे:-

Marks-15

वेदकाळ ते आधुनिक काळ – शिक्षा पद्धती.

VII-प्रकरण सातवे:-

Marks-10

अभ्यासक्रमातील छोटाख्यालचे नोटेशन लिहिणे. (गायन / स्वरवाद्य)

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-III

1. Course name: आदर्श सभागृहाचे ध्वनिशास्त्र . (गायन / स्वरवाद्य)-
THEORY

**Aadarsh Sabhagruhache Dhwanishastra (Gayan /
Swarvadya) THEORY**

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : Compulsory Core Course – 2

4. Course Credits: 03

5. Course objectives: संगीत सादरीकरणात ध्वनिशास्त्राचे महत्व पटवून देणे.

6. Course outcome: संगीत सादरीकरणातील ध्वनिशास्त्रासोबतच सभागृहाचे महत्व पटवून देणे.

7. Course Prerequisites: संगीत शिक्षा पद्धतीचे वैविध्य त्यांचा अभ्यास

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I-प्रकरण पहिले:- ध्वनिक्षेपकाचे महत्व, त्याची उपयोगिता

Marks-20

II-प्रकरण दुसरे:- ध्वनीची उत्पत्ति, वहन, ग्रहण

Marks-20

III-प्रकरण तिसरे:- लहरींचे सविस्तर विवेचन, १) लहरी प्रकार, २) लहरींचे

गुणधर्म **Marks-20**

IV-प्रकरण चौथे:- ध्वनिमुद्रण आणि पुनरुत्पादन

Marks-20

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-III

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत(क्रियात्मक) भाग-3 (गायन / स्वरवाद्य)-PRACTICAL Bharatiya Shastriya Sangeet- Kriyatmak Bhag-3 (Gayan / Swarvadya) PRACTICAL
2. Course Mode: Regular
3. Course Type : Compulsory Core Course – 3
4. Course Credits: 04
5. Course objectives: विहित रागातील सोप्या रचना शिकणे आणि ताल आणि लयाची मूलभूत माहिती असणे ही या अभ्यासक्रमासाठी लक्ष केंद्रित करणारी क्षेत्रे आहेत.
6. Course outcome: राग संगीतातील बारकावे समजून घेण्याची क्षमता.
7. Course Prerequisites: स्वर लय ताल ह्यांचे विश्लेषणात्मक ज्ञान असावे.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I) प्रकरण पहिले: - (Marks-15)

सविस्तर अध्ययनासाठी राग- (गायन / स्वरवाद्य)

सा) दरबारी कानडा रे) बसंत ग) मारवा

वरील प्रत्येक रागात एक बडाख्याल, एक छोटाख्याल शिकवणे आवश्यक. प्रत्येक रागातील बडाख्याल वेगळ्या तालात शिकवावा. वरील रागाशी समप्रकृतिक रागांचा तुलनात्मक अभ्यास.

II) प्रकरण दुसरे:-
(Marks 15)

रागांगांचा अभ्यास:- (गायन / स्वरवाद्य)

१)पूर्वी २)मारवा ३)कानडा

III) प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

कोणत्याही रागात तराणा – अभ्यास. (गायन / स्वरवाद्य)

IV) प्रकरण चवथे:-

(Marks 15)

नाट्यसंगीत गायकीचा अभ्यास. (गायन / स्वरवाद्य)

V) प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15)

खालील तालांचा त्यांच्या वैशिष्ट्यांसह अभ्यास- (गायन / स्वरवाद्य)

१) त्रिताल २)रूपक

हातावर टाळी देऊन दुप्पट, तिप्पट, चौपट.

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-III

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत रागगायन आणि सादरीकरण -3

(गायन / स्वरवाद्य)-PRACTICAL

Bharatiya

Shastriya Sangieet Raggayan aani Sadarikaran-3 (Gayan / Swarvadya)PRACTICAL

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Core Course – 4

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांचा एक कलाकार म्हणून सन्मान करण्यावर भर देणे.

6. Course outcome: राग सौंदर्यशास्त्राची वर्धित समज आणि सादरीकरणाची योजना करण्याची क्षमता.

7. Course Prerequisites: राग आणि सादरीकरण ह्यातील स्वरूपाचे ज्ञान असावे.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I)प्रकरण पहिले:-

(Marks-20) सविस्तर अध्ययनासाठी राग. (गायन /

स्वरवाद्य)

सा) मियांमल्हार रे) श्री ग) बिलासखानी तोडी

वरील प्रत्येक रागात एक बडाख्याल, एक छोटाख्याल शिकवणे आवश्यक.

II) प्रकरण दुसरे:-

(Marks-15)

रागांगांचा अभ्यास (गायन / स्वरवाद्य)

१)खमाज २)भैरवी ३)बिलावल

वरील रागांग असलेल्या किमान दोन रागांचा तुलनात्मक अभ्यास आवश्यक.

III) प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

ठुमरी, झुला, पैकी कोणत्याही एका उपशास्त्रीय गीत प्रकारचा अभ्यास आवश्यक.
(गायन / स्वरवाद्य)

IV) प्रकरण चवथे:-

(Marks 15)

चौताल, एकताल,दादरा पैकी कोणत्याही दोन तालांची हातावर
टाळी देऊन दुप्पट, तिप्पट,चौपट. (गायन / स्वरवाद्य)

V) प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15)

आडाचौताल मध्ये असलेली बंदिश स्वरलिपीबद्ध गाऊन / वाजवून दाखवा.

किंवा

त्रितालची बंदिश स्वर लिपीत गाऊन / वाजवून दाखवा.

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-III

1. Course name: कर्नाटक संगीत (गायन / स्वरवाद्य)

Karnatak Sangeet (

Gayan / Swarvadya)

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : ELECTIVE CORE – 1

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: कर्नाटक संगीताची स्वरांसह मूलभूत माहिती असणे, पद्धती सादरीकरण आणि कर्नाटक संगीत कामगिरीचे विविध प्रकार यांचा सराव.

6. Course outcome : कर्नाटक संगीताचे मूलभूत ज्ञान प्राप्त करणे व ताल, राग आणि शैलीची ओळख येऊन त्याचा उपयोग संगीत सादर करताना होईल.

7. Course Prerequisites: कर्नाटक संगीतातील 'स्वरमेल' पद्धतीचे ज्ञान असावे.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I- प्रकरण पहिले: -

(Marks 15)

कर्नाटक संगीताचा इतिहास- पुरंदरदास

II- प्रकरण दुसरे:-

15)

(Marks

पल्लवी, अनु पल्लवी

III- प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

चरणम् आणि तिल्लना

IV- प्रकरण चवथे :-

(Marks 10)

स्वरजती, कृती

V- प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15)

वरणम्

VI-प्रकरण सहावे:-

(Marks 10)

जतीस्वरम्

Project Work

Marks 20

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-III

1. Course name: जागतिक संगीत (गायन / स्वरवाद्य)
Jagatik Sangeet(Gayan / Swarvadya)
2. Course Mode: Regular
3. Course Type: Compulsory Core Course – ELECTIVE COURSE -2
4. Course Credits: 04
5. Course objectives: जागतिक संगीताचा गौरवशाली इतिहास आहे आणि तो जाणून आणि समजून घेतल्याने विद्यार्थ्यांना आणखी एक नवीन दृष्टीकोन प्राप्त होतो.
6. Course outcome: विद्यार्थ्यांना विविध देशातील संगीताच्या ज्ञानामुळे स्केल,शैली व वाद्यांचे प्रकार यांची माहिती होईल.
7. Course Prerequisites: जागतिक संगीतातील प्राथमिक स्वरूपातील बदल माहित असावा.
8. Maximum Marks -100
Project Work: 20
- Theory: 80

I) प्रकरण पहिले:- (Marks 15)

World Music (जागतिक संगीत) मध्ये कोणकोणत्या देशांच्या संगीताचा अभ्यास केला जातो.

II) प्रकरण दुसरे:-
(Marks 15)

वेगवेगळ्या देशांच्या स्केल मधील फरक

III) प्रकरण तिसरे:-

(Marks 10) इतर देशांच्या संगीत शैलीतील फरक

IV)प्रकरण चवथे:-

(Marks 10)

वेगवेगळ्या देशातील वाद्यांचे प्रकार

V)प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15) जागतिक संगीताचा इतिहास

VI) प्रकरण सहावे :-

(Marks 15)

इराण- इराक, अफगाणिस्तान, जपान, चायना, कोरिया, फिलिपाईन्स, थायलंड, इंडोनेशिया, मलेशिया यातील instrumentsचे फरक

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-III

1. Course name: Research Project to Major Subject

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Course

4. Course Credits: 04

-
- A research project is to be carried out by the students under the guidance of the lecturer.
 - Students have to select their topics after approval by respective guides.
 - After the successful completion of the project, the report is to be submitted for the final assessment.
 - The final assessment will be based on the project report and presentation of the research project followed by VIVA.
 - Students can do the project individually or in a group. The group should consist of a minimum of two students to a maximum of 4 students depending on the scope of the selected topic.

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-IV

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीताचा इतिहास भाग-3 (गायन / स्वरवाद्य)-THEORY Bharatiya Shastriya Sangeetacha Itihas Bhag-3 (Gayan / Swarvadya)
2. Course Mode: Regular
3. Course Type: Compulsory Core Course – 1
4. Course Credits: 03
5. Course objectives: वेदकाळ ते आधुनिककाळ हिंदुस्थानी शास्त्रीय संगीताच्या इतिहासाची सविस्तर माहिती.
6. Course outcome: संगीतातील सैद्धांतिक पैलूंचे गंभीरपणे विश्लेषण करण्याची क्षमता.
7. Course Prerequisites: वेदकाळ ते आधुनिककाळ संगीत विकासाचा इतिहास याचे प्राथमिक ज्ञान असावे.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I) प्रकरण पहिले :-

(Marks 15)

स्वरसप्तकाचा विकास - प्राचीन ते आधुनिक कालखंड

II) प्रकरण दुसरे:-

(Marks 15)

पाश्चात्य संगीत म्हणजे काय? त्यातील स्वरप्रकार आणि सिद्धान्ताचे विवेचन करा.

III) प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

गायनातील काकू पद्धतीचे विवेचन स्वरवाद्यातील शैलींचे विवेचन करणे.

IV) प्रकरण चवथे:-

(Marks15)

मार्गी संगीत आणि देशी संगीताचे वैशिष्ट्य आणि प्रकार

V) प्रकरण पाचवे:-

(Marks 20)

राग समय चक्र काढून त्याची माहिती लिहा.

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-IV

1. Course name: गायन प्रस्तुतीकरणातील रियाज भूमिका (गायन / स्वरवाद्य)-THEORY

Gayan Prastutikaranatil Riyaj Bhumika (Gayan / Swarvadya)

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Core Course – 2

4. Course Credits: 03

5. Course objectives: गायनातील रियाज व रियाज पद्धतींची सविस्तर माहिती.

6. Course outcome: संगीतातील रियाज पद्धतींचे विश्लेषण करण्याची क्षमता.

7. Course Prerequisites: वेदकाळ ते आधुनिककाळ संगीत विकासाचा इतिहास याचे प्राथमिक ज्ञान असावे.

8. Maximum Marks -100
Project Work: 20

Theory: 80

I) प्रकरण पहिले :-

(Marks 20)

सामगायनातील रियाज पद्धती

II) प्रकरण दुसरे:-

(Marks 20)

पुराणातील साधना पद्धती

III) प्रकरण तिसरे:-

(Marks 20)

प्रबंध गायन/ रियाज पद्धती/ शिक्षा पद्धती

IV) प्रकरण चवथे:-

(Marks 20)

रीयाजातील प्रमुख घटक

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-IV

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत क्रियात्मक भाग-4 (गायन / स्वरवाद्य) -PRACTICAL Bharatiya Shastriya Sangeet.- Kriyatmak Bhag-4 (Gayan / Swarvadya) PRACTICAL
2. Course Mode: Regular
3. Course Type : Compulsory Core Course – 3
4. Course Credits: 03
5. Course objectives: अनेक रागांच्या माध्यमातून रागांची सूक्ष्मता व प्रत्येक रागातील रचना शिकवणे.
6. Course outcome : रागातील वाक्प्रचारांची गंभीर समज असण्याची आणि ते दाखवण्याची क्षमता.
7. Course Prerequisites: क्रियात्मक संगीताचे शास्त्राशी असलेले स्वरूप व अनुभवजन्य ज्ञान असावे.
8. Maximum Marks -100 Theory: 80
Project Work: 20

I- प्रकरण पहिले:- (गायन / स्वरवाद्य)
(Marks 20)

सविस्तर अध्ययनासाठी राग -

- १) नायकीकानडा
- २) शुद्ध सारंग
- ३) सोहमी

वरील प्रत्येक रागात एक बडाख्याल, एक छोटाख्याल शिकविणे आवश्यक. प्रत्येक रागातील बडाख्याल वेगळ्या तालत शिकवावा.समप्रकृतिक रागांचा अभ्यास

II- प्रकरण दुसरे:- (गायन / स्वरवाद्य)
(Marks 15)

रागांगाचा अभ्यास

- i)कानडा
- ii)कल्याण
- iii)सारंग

III- प्रकरण तिसरे:-
(Marks 15)

कोणत्याही रागात त्रिवट गाऊन दाखवणे.स्वरवाद्यावर गत वाजवून दाखवणे.

IV-प्रकरण चवथे:-
(Marks 15)

चैती हा प्रकार गाऊन / वाजवून दाखवणे

V) प्रकरण पाचवे:- (गायन / स्वरवाद्य)
(Marks 15)

हातावर ताळी देऊन ताल झुमराची एकपट - दुप्पट करणे

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-IV

1. Course name: भारतीय शास्त्रीय संगीत रागगायन आणि सादरीकरण-4
(गायन / स्वरवाद्य)-PRACTICAL Bharatiya Shastriya Sangieet
Raggayan aani Sadarikaran-4 (Gayan / Swarvadya)
PRACTICAL

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Core Course – 4

4. Course Credits: 03

5. Course objectives: अनेक रागांच्या माध्यमातून रागांची सूक्ष्मता व प्रत्येक रागातील रचना शिकवणे.

6. Course outcome: राग वर्गीकरणातील रागांग पद्धती ची संपूर्ण माहिती आणि हा फरक प्रदर्शित करण्याची क्षमता.

7. Course Prerequisites: राग गायनातील / वादनातील स्थूलता आणि सादरीकरणातील सूक्ष्मता ह्यांचे चिंतन केलेले असावे.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I - प्रकरण पहिले:- (गायन / स्वरवाद्य)
(Marks 20)

सविस्तर अध्ययनासाठी राग -

१) गौड मल्हार

२) देसी

३) कोमल रे आसावरी

वरील प्रत्येक रागात एक बडाख्याल, एक छोटाख्याल शिकविणे आवश्यक.

वरील रागांशी समप्रकृतिक रागाचा तुलनात्मक अभ्यास

II- प्रकरण दुसरे:- (गायन / स्वरवाद्य)
(Marks 15)

रागांगाचा अभ्यास

i) खमाज

ii) आसावरी

iii) भैरवी

III- प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

कोणत्याही रागात होरी/चतुरंग गाऊन / वाजवून दाखवणे

IV- प्रकरण चवथे:-

(Marks 15)

टप्पा गायकीचा अभ्यास स्वरवाद्यातील शैली चा अभ्यास.

V- प्रकरण पाचवे:- (गायन / स्वरवाद्य)

(Marks 15)

ताल तिलवाडा हाताची टाळी देऊन म्हणणे

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semester-IV

1. Course name: संगीत समीक्षा (गायन / स्वरवाद्य)

Karnatak Sangeet (

Gayan / Swarvadya)

2. Course Mode: Regular

3. Course Type : ELECTIVE CORE – 1

4. Course Credits: 04

5. Course objectives: संगीतातील विविध प्रकारांचे समीक्षण तसेच
विश्लेषणात्मक लेखन व अध्ययन

6. Course outcome : एखाद्या कलाकृतीचे गुण - दोष याचा अभ्यास केल्याने
सादरीकरणात नक्कीच फायदा होईल. शिवाय नेमके काय सादर करावे याचेही
अध्ययन होईल.

7. Course Prerequisites: संगीत विषयक विविध लेख व वृत्तपत्रातील समीक्षण
असलेले लेख अभ्यासावे.

8. Maximum Marks -100

Theory: 80

Project Work: 20

I- प्रकरण पहिले: -

(Marks 15)

संगीत समीक्षा म्हणजे काय ?

II- प्रकरण दुसरे:-

(Marks

15)

समीक्षेची व्युत्पत्ती, समीक्षेची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी.

III- प्रकरण तिसरे:-

(Marks 15)

आधुनिक काळातील समीक्षा

IV- प्रकरण चवथे :-

(Marks 10)

संगीत समीक्षेचे स्वरूप व कार्य

V- प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15)

वृत्तपत्रीय समीक्षा, समीक्षणातील मर्यादा व आव्हाने

VI-प्रकरण सहावे:-

(Marks 10)

संगीत समीक्षक - गुण दोष

Project Work

Marks 20

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister-IV

1. Course name: संगीत शिक्षणपद्धती (गायन / स्वरवाद्य)
2. Course Mode: Regular
3. Course Type: Compulsory Core Course – ELECTIVE COURSE -2
4. Course Credits: 04
5. Course objectives: संगीत शिकवताना लागणाऱ्या सर्व घटकांचा अभ्यास
6. Course outcome: विद्यार्थ्यांना संगीत शिक्षण पद्धती आत्मसात केल्याने संगीताचा प्रसार करण्यात नक्कीच मदत होईल. प्राचीन व आधुनिक संगीत शिक्षण पद्धती आत्मसात केल्याने भविष्यात उत्तम शिक्षक म्हणून कार्य करण्यास मदत होईल.
7. Course Prerequisites: पारंपरिक व आधुनिक पद्धतीविषयी प्राथमिक माहिती आवश्यक
8. Maximum Marks -100
Project Work: 20

Theory: 80

I) प्रकरण पहिले:-
15)

(Marks

संगीत शिक्षण म्हणजे काय ? या शिक्षणाची गरज.

II) प्रकरण दुसरे:-
(Marks 15)

संगीत शिक्षणातील पारंपरिक पद्धती व आधुनिक पद्धत (तुलनात्मक अध्ययन)

III) प्रकरण तिसरे:-

(Marks 10) संगीताचे सामाजिक महत्व, बदलत्या काळाप्रमाणे आजची सांगीतिक परिस्थिती

IV) प्रकरण चवथे:-

(Marks 10)

संस्था पातळीवरील संगीत

V) प्रकरण पाचवे:-

(Marks 15) प्राथमिक विद्यालय, माध्यमिक विद्यालय, महाविद्यालय पातळीवरील संगीत शिक्षण

VI) प्रकरण सहावे :-

(Marks 15)

श्रोता, कानसेन, संगीत पदव्यांबाबत समाजातील प्रतिमा

KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY

Syllabus for

M.A.Hindustani Music (Vocal / Instrumental)

Semister- IV

1. Course name: Dissertation

2. Course Mode: Regular

3. Course Type: Compulsory Course

4. Course Credits: 06

Instructions

- A Dissertation is to be carried out by the students under the guidance of lecturer.
- Students have to select their topics after approval by respective guides.
- After successful completion of the Dissertation, report is to be submitted for the final assessment.
- The final assessment will be based on Dissertation report and presentation of the Dissertation followed by VIVA.

Outline of Dissertation

Non-Experimental Research	Experimental Research
Index	Index
Introduction	Introduction
A) Problem Identification B) Literature Review C) Objective D) Hypothesis E) Scope & Limitations F) Research Methodology G) Research Design H) Time Frame I) Regular Chapters with References /Foot notes	A) Research Problem B) Data Collection C) Sample Selection D) Data Preparation E) Analysis - Relation between Variables F) Chapterization G) Result
Concluding Part A) Conclusion B) Future Scope C) Epilogue D) Bibliography	Concluding Part A) Conclusion B) Future Scope C) Epilogue D) Bibliography

Formatting & Other Instructions:

Font of general text matter	Times New Roman / Unicode
Character Size	12 Font Size should be same across entire dissertation.
Headings	Bold everywhere
Margins	: 1.5 inches on the left, 1 inch each for top, bottom & right
line spacing	1.0
Reference's Format	All references in alphabetical order -title, subtitle, author-name, institute-name, publication-name, publication-year, volume, ISBN/ISSN/ISRN

LIST OF REFERENCE BOOKS

SR.NO.	AUTHOR	BOOK
1	Sharangadeva :	Sangeet Ratnakar
2	Sharangadeva (Adayar Edition)	Sangeet Ratnakar
3	Subhadra Chaudhary -	Sangeet Sanchayan
4	Swamy Prajnanananda Music of the Nations	Music of the Nations
5	V.N. Bhatkande	Bhatkhande Sangeet Shastra I-IV
6	V.N. Bhatkhande	Uttar Bhartiya Sangeet Paddhatiyon ka Tulnatmak Adhyayan
7	V.N. Bhatkhande	Sangeet Shastra Part I - IV
8	V.N. Bhatkhande	Kramik Pustak Malika
9	V.R. Patvardhan	Rag Vigyan Part I- VII
10	V.R. Patvardhan	Rag Vigyan I- VII
11	Pt.Prabha Atre	Suswarali Publishers : Bookmark Prakashan
12	Gansarasvati Kishori Amonkar	Swararthramani: Raagrasasiddhant Publisher : Rajhans Prakashan; 2014th edition (1 January 2015)
13	Pdt. Ramashraya Jha.	Abhinav Geetanjali 1 to 5 Publisher: Sangeet Sadan Prakashan
14	Govindrao Tembe	Kalpana Sangeet
15	Prof. B.R. Devdhar	Ragbodh Published by Datta Book Depo Alandi Devachi
16	Dr. Sangeeta Parnerkar	Uttar hindustani shastriy sangeet me khayal gayan ki prastuti me gunatmkta ki disha me riyaj ki bhumika
17	Dr.Sarita Ingale	Sangeet Spandan Bhag-2 Harshwardhan Publication Pvt.Ltd. Limbaganesh, Dist. Beed, Pin-431126
18	Dr.D.B.Shirsager (SANSKRIT TEXT WITH HINDI TRANSLATION)	Brihaddesi of Matanga (With Notation) (An Old and Rare Book)PUBLICATION SCHEME, JAIPUR
19	Dr. Vishambharnath Bhatt (Sanskrit Text with Hindi Translation)	Sangeet Darpan. Publisher: Sangeet Karyalaya Hathras.
20	Kirkumar Mukhopadhhya (Nilu Babu)	Sangeet-Sar-Sangraha /http://www.ibiblio.org/guruguha/MusicResearchLibrary/Books-Hin/BkHin-MukhopadhyayaKM-sangIta-sAra-sangraha-Pt1-1928-0004.pdf
21	Author: Bharat Muni	Book: Natya Shastra (with English Translations) Translator: Manomohan Ghosh M.A., Ph.D. Published by: Asiatic Society of Bengal, Calcutta